Raadscommunicatieplan

GEMEENTERAAD RHEDEN 2024-2026

gemeente Rheden
gemeenteraad

Inhoud

Inleiding 2
Leeswijzer 2
Kaders 3
De Rhedense samenleving: doelgroepen 3
Ontwikkelingen en trends 4
Knelpunten en uitdagingen 4
Doelen communicatieplan 4
Visie op raadscommunicatie 5
Financiële middelen 6
Terugblik: begin nieuwe raadsperiode 6
Communicatiemiddelen 7
In te zetten middelen 7
Optionele middelen 9
Doelgroepentabel 10
Voorstel inzet middelen 12
Evaluatie communicatie 12

Inleiding

Bij lokale democratie zouden inwoners van de gemeente Rheden direct aan de gemeenteraad moeten denken; een zichtbare raad waardoor zij zich vertegenwoordigd voelen en waarop zij kunnen vertrouwen. Er is een afnemend vertrouwen in de (landelijke) politiek, mede door een aantal hoofdpijndossiers die landelijk spelen.

Dit heeft ook invloed op het beeld dat inwoners van de lokale politiek hebben. Dit laat zich zien in de lagere opkomstcijfers voor lokale verkiezingen. Raadscommunicatie kan een middel zijn om de zichtbaarheid van de gemeenteraad te vergroten en te laten zien wat de raad allemaal doet. En kan geprobeerd worden de raad dichter bij de inwoners te brengen die zij vertegenwoordigen.

Dit raadscommunicatieplan beschrijft het kader voor de in- en externe communicatie van de gemeenteraad van de gemeente Rheden. Dit plan sluit aan op één van de ambities uit het griffieplan, dat op 31 januari 2023 is vastgesteld: een gemeenteraad die is toegerust in haar rollen. Ook wordt verder uitwerking gegeven aan de moties ‘De jeugd heeft de toekomst’ en ‘Actief dichter bij inwoners’. Dit plan zal als basis dienen, wanneer de actualiteit daarom vraagt zal deze aangepast en aangevuld worden.

Leeswijzer

Dit communicatieplan bestaat uit twee delen. Een eerste deel waarin de kaders, doelgroepen, trends, knelpunten, doelen en visie terug te vinden zijn. In het tweede staan de communicatiemiddelen met een overzicht van de middelen en een doelgroepentabel met ureninzet. Ook wordt in dit deel aangegeven welke keuzes voorgesteld en gemaakt worden en waarom die keuzes worden voorgesteld.

Kaders

Deze eerste versie van het raadscommunicatieplan is opgesteld om bij te dragen aan de ambities van de gemeenteraad. Voor het opstellen van dit plan zijn individuele gesprekken gevoerd met de fractievoorzitters over de vraag welke doelen bereikt moeten worden met raadscommunicatie en welke middelen daarvoor ingezet kunnen worden. Het is belangrijk dat de raad zich eigenaar voelt van het eigen communicatieplan en dat zij meedenkt over de inhoud en het uitvoeren van de activiteiten die daarin worden beschreven.

Het is belangrijk dat duidelijk is waar raadscommunicatie voor staat. In dit plan wordt met raadscommunicatie communicatie vanuit de gemeenteraad als geheel bedoelt. Deze communicatie is in principe politiek neutraal. Deze is daarmee te onderscheiden van communicatie vanuit politieke partijen, fracties en individuele raadsleden waar politieke standpunten uitgedragen worden.

Raadscommunicatie kan daarbij helpen bij het uitvoeren van de rollen die de gemeenteraad heeft. De gemeenteraad heeft globaal drie taken: de inwoners van Rheden vertegenwoordigen, het opstellen van kaders voor beleid en controleren of het beleid van het college van burgemeester en wethouders hieraan voldoet.

Voor veel inwoners is niet duidelijk hoe de lokale democratie werkt en welke rol de gemeenteraad, het college, maar ook inwoners zelf daarin hebben. Dit plan probeert deze kennis te vergroten en bij te dragen aan de verschillende rollen van de gemeenteraad.

De Rhedense samenleving: doelgroepen

Dit raadscommunicatieplan richt zich op verschillende doelgroepen binnen de samenleving van Rheden. Hieronder volgt een korte opsomming van de doelgroepen. Er zijn meer doelgroepen te onderscheiden, maar in dit eerste communicatieplan van de gemeenteraad wordt voor nu voor het onderstaande onderscheid gekozen. Deze doelgroepen komen ieder op hun eigen manier aan informatie en moeten daarom op verschillende manieren bediend worden. Dit vraagt om maatwerk bij de inzet van communicatiemiddelen. In de doelgroepentabel is te zien welk middel en voorstel voor welke doelgroep bedoeld is.

Dit plan richt zich in eerste instantie vooral op de inwoners van de gemeente Rheden. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt naar leeftijd: kinderen (basisscholen 6-12 jaar) en jongeren (12-24), jongvolwassenen (24-40), volwassenen (40-67) en ouderen (67+). Extra aandacht gaat daarbij uit naar jongeren. Wanneer jongeren al vroeg kennismaken met wat de raad doet en welke rol de raad heeft binnen de gemeente en welke invloed dit op hun directe leefomgeving heeft, kan dit ervoor zorgen dat jongeren eerder politiek bewust worden en zich meer betrokken voelen bij de (lokale) politiek. Een sterk programma waarin jongeren elkaar kunnen enthousiasmeren helpt weer in het interessanter maken van de politiek. Ook zal in de communicatie rekening gehouden worden met laaggeletterden, nieuwe Nederlanders en andere doelgroepen die de Nederlandse taal minder goed beheersen.

Naast de inwoners van Rheden worden andere doelgroepen onderscheiden. De andere doelgroepen zijn maatschappelijke instellingen of (sport)verenigingen, bedrijven en ondernemingsverenigingen en belangenorganisaties. Een laatste doelgroep zijn de (lokale) media.

Ontwikkelingen en trends

Er zijn een aantal ontwikkelingen en trends in de Nederlandse samenleving die van invloed zijn bij het schrijven van dit communicatieplan. Hieronder worden er een aantal genoemd, waarbij het niet het doel is om daarin een uitputtend overzicht te geven.

- Een samenleving die steeds kritischer wordt. Waarin inwoners goed in staat zijn hun mening te laten horen, maar tegelijkertijd weinig betrokken zijn bij de gemeenteraad. Hoe bereik en betrek je meer inwoners bij de gemeenteraad?
- Dalende opkomstcijfers gemeenteraadsverkiezingen: op welke manier kan de gemeenteraad en raadscommunicatie deze trend omkeren?
- Toename raadswerk: het raadswerk komt steeds verder onder druk te staan door meer taken en grotere dossiers die veel (lees)werk vragen. Dit komt naast de andere rollen die de raad te vervullen heeft. Hierdoor neemt de werkdruk toe en blijft er minder tijd over voor raadsleden om over hun werk te kunnen communiceren. Hoe kan dit plan hierin helpen?
- Een afnemend vertrouwen in de overheid als geheel en een roep naar meer openheid en transparantie. Hoe wordt de gemeente(raad) als betrouwbare, open en transparante partner neergezet?
- Meerdere grote maatschappelijke uitdagingen die een gemeente tegelijkertijd moet oppakken waarin keuzes gemaakt moeten worden: hoe laat je de afwegingen van een gemeenteraad zien?
- Polarisatie en alternatieve feiten / fake news / bubbels: tegenstellingen lijken steeds groter te worden en informatie gaat vaak langs elkaar heen. Hoe zorg je voor neutrale of objectieve informatie over het de gemeenteraad en het raadswerk die de inwoner bereikt?

Knelpunten en uitdagingen

Dit plan kan de gemeenteraad helpen om met de genoemde ontwikkelingen om te gaan. Wel zijn er een aantal uitdagingen en knelpunten die dit in de weg staan:

- Grootste knelpunt is tijd: de ambities van de raad vraagt extra tijdsinvestering van de fracties. Niet alles is mogelijk. Er moeten duidelijke keuzes gemaakt worden in de middelen en de ureninzet van de griffie en de raad die ingezet kunnen worden. Ook vanuit de fracties is commitment nodig om de gemaakte keuzes te realiseren.
- Bereiken van alle inwoners blijft een uitdaging. Het is niet realistisch dat raadscommunicatie het wondermiddel is om alle inwoners te bereiken. Zelfs met de inzet van een middelenmix blijft het een uitdaging het bereik van communicatie van en over de raad te vergroten.
- Communicatie via sociale media heeft een beperking. In de afgelopen jaren zijn deze minder toegankelijk geworden voor mensen die geen lid zijn. Denk aan Instagram waar een paar posts in te zien zijn voordat gevraagd wordt om in te loggen. Ook heeft de overname van X (voorheen Twitter) er toe geleid dat de werking van dit medium sterk is veranderd. Dit zorgt voor uitdagingen rondom de inzet van sociale media.
- De ambitie om de burger actief op te zoeken is een uitdaging op zich.

Doelen communicatieplan

Hieronder worden de doelen van dit raadscommunicatieplan beschreven. Deze doelen zijn opgesteld aan de hand van de individuele gesprekken met de fractievoorzitters. Het hoofddoel is om de betrokkenheid van inwoners bij het raadswerk te vergroten. Om die betrokkenheid te vergroten worden de volgende drie doelstellingen geformuleerd:

- <u>Informatie over de gemeenteraad (rollen verduidelijken)</u>:

Objectieve informatie via verschillende kanalen over de werking van de gemeenteraad. Objectieve communicatie zorgt voor duidelijke informatievoorziening vanuit de raad. Vanuit de volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad is het belangrijk dat inwoners zien wat de raad doet. En dat zij weten wat de rol van de raad is binnen de gemeente. Door transparant te informeren over de verschillende stappen in het besluitvormingsproces.

- Een zichtbare gemeenteraad (bekendheid vergroten):

Bijdragen aan de profilering en zichtbaarheid van de raad en het raadswerk. Inwoners weten vaak wel wie de burgemeester van hun gemeente is, soms kennen ze een wethouder bij naam, maar raadsleden zijn vaak minder bekend. Door een gestructureerde communicatie op te zetten met de juiste middelenmix moet gezorgd worden dat de raad en het raadswerk zichtbaarder is binnen de gemeente. Dit zorgt ervoor dat de raad en het raadswerk voor inwoners open en transparant is.

- Contact met inwoners (afstand verkleinen):

Zorgen dat inwoners de gemeenteraad goed weten te vinden en dat de gemeenteraad de inwoners opzoekt. De gemeenteraad is voor inwoners laagdrempelig en toegankelijk te benaderen. Bijvoorbeeld met bezoeken aan de verschillende dorpen en kernen in de gemeente. Doordat inwoners raadsleden weten te vinden wordt de afstand tussen inwoners en raad verkleind en de inwoner zoveel mogelijk betrokken bij de werkzaamheden van de raad. Hiermee probeert de raad het vertrouwen in de gemeenteraad te vergroten.

Visie op raadscommunicatie

Raadscommunicatie wordt namens de gehele raad ingezet om het werk van de raad te verduidelijken. Daarbij gaat het niet over de standpunten van de verschillende politieke partijen. Communicatie rondom de eigen standpunten is aan de fracties zelf. Dit maakt raadscommunicatie in principe apolitiek. Hiervan kan worden afgeweken wanneer een bericht bijdraagt aan de uitleg van het raadswerk.

Communicatie die vanuit dit plan wordt namens de gehele gemeenteraad geplaatst. Raadsleden spelen hierin ook een rol. Dit vraagt om betrokkenheid en inzet van de gemeenteraad. De middelen die ingezet worden zijn daarom ook gekozen aan de hand van de tijdsinvestering die dit van de raadsleden vraagt. Deze mogen niet te zwaar drukken op de (privé)agenda van raadsleden. Doel is dat de bekendheid van (het functioneren van) de gemeenteraad wordt vergroot.

Ook vindt raadscommunicatie in principe onafhankelijk plaats van het college. Op deze manier wordt geprobeerd duidelijker te maken wat de verschillende rollen van de gemeenteraad en het college zijn binnen het besluitvormingsproces van de gemeente. De bedoeling is niet om de raad tegenover het college of de organisatie te plaatsen, maar juist duidelijk te maken welke rol de raad binnen de gemeente heeft. De genoemde doelen dragen hierdoor bij aan de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rollen die de raad heeft.

Om met de communicatie inwoners te bereiken wordt ervoor gekozen om de communicatie via verschillende kanalen zoveel mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. De berichten worden toegespitst op het communicatiekanaal. Denk daarbij aan berichten op Twitter, Facebook, Instagram, informatie op de website van de gemeente en in de Regiobode. Aan deze berichten moet te zien zijn dat zij namens de raad geplaatst worden. Dit wordt bereikt door het gebruik van het logo van de gemeenteraad en door aanvullend beeldmateriaal dat aansluit op het raadswerk.

De communicatie moet inwoners op een toegankelijke en begrijpelijke manier informeren over het raadswerk. Er wordt duidelijk uitgelegd wat de raad doet voor de inwoners en op welke manier de raad werkt. Daarin wordt geprobeerd zo volledig mogelijk te zijn in begrijpelijke taal. Dit betekent dat op B1 niveau gecommuniceerd wordt.

Dit is het eerste raadscommunicatieplan voor de gemeenteraad van Rheden. In het tweede deel van dit plan staat welke middelen ingezet gaan worden. Omdat dit een eerste communicatieplan voor de raad is wordt nadrukkelijk gevraagd de aankomende periode te gebruiken om te experimenteren met de verschillende voorstellen. Zo bepalen wij hoe onze tijd het beste besteed wordt en wat er beter kan.

Financiële middelen

Raadscommunicatie draagt bij aan de verschillende rollen van de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft tijdens de raadsvergadering van 31 januari 2023 een budget van €10.000,- beschikbaar gesteld om de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van de raad te verbeteren. Een deel van dit budget zal ingezet worden om uitvoering te geven aan dit raadscommunicatieplan.

Terugblik: begin nieuwe raadsperiode

Er wordt al op verschillende manieren aandacht besteed aan het werk van de raad. Op dit moment worden er verschillende middelen ingezet voor raadscommunicatie. Hieronder volgt een kort overzicht van de middelen die voor raadscommunicatie gebruikt worden:

- Sociale Media: Facebook (gemeente) en Twitter (raad)
- Raadsinformatiesysteem (RIS): iBabs
- Regiobode
- Website gemeenteraad

Communicatiemiddelen

In dit deel van het communicatieplan worden alle mogelijke communicatiemiddelen weergegeven, gevolgd door een overzicht op welke doelgroepen de middelen zich richten en de tijdsinvestering die zij vragen. Aan het einde wordt een advies gegeven welke middelen in te gaan zetten.

In te zetten middelen

Raadsinformatiesysteem (iBabs)
Op het raadsinformatiesysteem (Dashboard Rheden - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)) staat informatie die voor iedereen te raadplegen is. Denk daarbij aan de vergaderkalender, de agenda en van de beeldvormende, oriënterende, en raadsvergadering en alle stukken die daarbij horen. Daarnaast zijn overzichten van alle raadsinstrumenten terug te vinden. Denk aan moties, amendementen, schriftelijke vragen. Informatie wordt op deze manier overzichtelijk aangeboden. Ook zijn de vergadering live via deze site te volgen.

De kop 'Vraagbaak' vraagt aandacht. Daarop is uitleg te vinden over hoe de raad werkt en welke instrumenten een raadslid in kan zetten. Veel van deze informatie is ook te vinden op de website van de gemeenteraad. Doel is om door te gaan linken naar de website van de gemeenteraad, zodat alle informatie op één plek te vinden is. Verder zullen de agenda's van de vergaderingen aangevuld worden met een korte omschrijving van de inhoud van de agendapunten. Op deze manier kunnen bezoekers van de website snel zien waar een onderwerp over gaat.

Website gemeenteraad
Naast het raadsinformatiesysteem heeft de gemeenteraad een eigen website: Gemeenteraad gemeente Rheden - Gemeenteraad. Hierop is te vinden hoe de gemeenteraad werkt, op welke manier contact opgenomen kan worden met de verschillende fracties en op hoe er invloed of inspraak mogelijk is bij de gemeenteraad. Ook is de Raadspagina hierop terug te vinden.

In de aankomende periode worden alle teksten langsgelopen en als dit nodig is vervangen voor begrijpelijke taal (B1 niveau). Verder worden de bezoekerscijfers voor de verschillende pagina's opgezocht. Deze cijfers geven inzicht in de pagina's die het meest bezocht worden. Daarmee wordt inzichtelijk welke informatie goed gevonden wordt. Dit kan als basis gebruikt worden voor aanpassingen van de website.

Intranet pagina gemeenteraad en griffie
Deze pagina's zijn bedoeld voor de organisatie zelf en worden door de griffie gevuld en bijgehouden. Ook deze pagina's worden meegenomen met als doel om binnen de organisatie de bekendheid van de raad te vergroten en te laten zien wat de griffie voor de organisatie kan betekenen.

X / Twitter (gemeenteraad)
De gemeenteraad heeft een eigen account op X (voorheen Twitter). Op dit moment heeft dit account 540 volgers. Dit account wordt gebruikt om de dag voor een vergadering een link naar de agenda te delen. Verder wordt de pagina in de Regiobode gedeeld. Er is een beperkt aantal tekens te gebruiken, waardoor meer toelichting op dit medium niet mogelijk is. Hierdoor kunnen één of twee onderwerpen in een bericht genoemd worden.. Daarnaast neemt in Nederland het aantal gebruikers op dit moment af. Ook is de toegang tot X beperkt wanneer iemand geen account heeft.

Voor de aankondiging van een vergadering zullen onderwerpen gekozen worden die de inwoner het meest aanspreken. Dus niet een verordening, maar wel een nieuwbouwproject. Aanvullend kan getwitterd worden tijdens een raadsvergadering, bijvoorbeeld het vaststellen van de begroting. Of een bericht bij een werkbezoek van de raad.

Facebook (gemeente)
De gemeenteraad heeft geen eigen account op Facebook. Voor het plaatsen van berichten wordt gebruik gemaakt van het account van de gemeente Rheden. Op dit moment wordt de dag voorafgaand aan een vergadering van de gemeenteraad dezelfde berichten als op Twitter geplaatst. Daarin staan welke onderwerpen er op de agenda staan en wordt de Raadspagina gedeeld.

Facebook is het sociale medium waarop de meeste Nederlanders actief zijn. Daarom zal dit medium gebruikt worden om meer te gaan communiceren over de gemeenteraad. Denk aan meer aandacht aan de achtergrond van raadsleden, of extra uitleg over hoe de raad werkt. Ook een bericht over een werkbezoek van de raad kan hierop gedeeld worden. Voor deze berichten kan ook n kort filmpje (denk aan een soort vlog) gebruikt worden. Dit onderdeel moet verder uitgewerkt worden. De griffie kan berichten op Facebook inplannen. Bij het plaatsen van extra berichten, naast de aankondiging van de agenda en het delen van de raadspagina, moet rekening gehouden worden met de contentkalender van de afdeling communicatie.

Berichten op Facebook worden in de huisstijl van de gemeente geplaatst. Berichten beginnen met een hashtag, voor berichten over de agenda of ander werk wordt #gemeenteraad gebruikt. De afbeeldingen die gebruikt worden zullen een update krijgen, waarbij in de afbeelding het logo van de gemeenteraad geplaatst zal worden. Op deze manier is duidelijk dat namens de raad gecommuniceerd wordt.

Instagram (gemeente)
De gemeenteraad van Rheden heeft geen eigen Instagram account. De gemeente Rheden maakt wel gebruik van Instagram. Op dit moment worden hierop namens de gemeenteraad geen berichten geplaatst. Dit gaat in de toekomst veranderen. Dit sluit aan op het doel om met het inzetten van verschillende middelen verschillende doelgroepen te bereiken.

Instagram is als medium meer gericht op afbeeldingen en korte filmpjes. Dit vraagt om een andere contentstrategie dan voor Facebook of Twitter, waarop afbeeldingen een aanvulling zijn op de tekst. Bij Instagram werkt dit andersom. Bij de berichten namens de gemeenteraad zal in de afbeelding of in het bericht duidelijk zichtbaar zijn dat er namens de gemeenteraad gecommuniceerd wordt.

Regiobode
De Regiobode wordt op dit moment voor twee doelen gebruikt: de aankondiging van de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraad en het vullen van een Raadspagina. Bij de aankondiging van de agenda worden alle onderwerpen genoemd die aan bod komen. Het vullen van de raadspagina gaat volgens een vast concept: een column van een raadslid, drie stukjes ‘van de partij’ van een fractie, een stukje over hoe de raad werkt en aanvullend in uitgelicht een bepaald onderwerp dat extra aandacht verdient. De invulling van de raadspagina staat op dit moment goed. De teksten van de griffie zullen doorgenomen worden en wanneer dit nodig is aangepast en aangevuld met nieuwe onderwerpen.

Het verbetervoorstel richt zich op de aankondiging van de agenda. In plaats van een opsomming van alle onderwerpen zal voortaan de aandacht uitgaan naar onderwerpen die meer tot de verbeelding spreken van de inwoner. Een opsomming van aanpassingen in verordeningen zal minder aanspreken dan een korte uitleg over een groot nieuwbouwproject. Voor de volledige agenda wordt in het vervolg verwezen naar de agenda op iBabs.

Gast van de raad
Gast van de Raad werd tot Corona met succes ingezet. Een programma met als doel om inwoners kennis te laten maken met het werk van de gemeenteraad. Voor elke raadsvergadering of

voorbereidende of oriënterende vergadering werden 150 inwoners via een brief uitgenodigd. Inwoners kunnen zich ook zelf aanmelden. De griffie zorgde voor de coördinatie en ondersteuning. De fracties hadden een belangrijke rol in de ontvangst van inwoners en in de presentatie.

Gast van de Raad zal opnieuw opgestart worden op de locatie Avegoor, voor de voorbereidende of oriënterende vergaderingen. Aanvullend zullen via sociale media inwoners uitgenodigd worden. Na een aantal sessies zal gekeken worden naar verbeterpunten.

Dorpsbezoeken
De gemeenteraad heeft uitgesproken inwoners vaker op te willen zoeken. In de gesprekken met fractievoorzitters kwam dit unaniem naar voren, maar werd er verschillend gedacht over de manier waarop. Grofweg zijn er twee varianten. Een eerste optie is om op locatie te vergaderen tijdens een voorbereidende of oriënterende vergadering wanneer het onderwerp zich hiervoor leent. Deze optie is afhankelijk van de onderwerpen die aangeleverd worden. Een tweede variant is een vast moment inplannen binnen de vergaderkalender. Binnen een raadsperiode van vier jaar worden alle kernen bezocht door de raad. Bij deze variant wordt de avond ingevuld in samenwerking met inwoners.

Jongerenparticipatie
Dit middel is een uitvoering van de motie ‘De jeugd heeft de toekomst’. Op 6 juni heeft hiervoor een sessie plaatsgevonden tijdens de oriënterende vergadering. Hierin is afgesproken dat de bestaande werkgroep samen met de griffie, de betrokken ambtenaar en een onderzoeker van de HAN verder uitwerking geven aan de motie. Hierover is recent een update gedeeld.

Schoolbezoeken in gemeentehuis
De scholen in de gemeente Rheden worden in de toekomst actief uitgenodigd om zich op te geven voor een klassenbezoek op het gemeentehuis. Dit kan pas opgepakt worden als het nieuwe gemeentehuis klaar is. De contacten die gelegd worden met scholen voor het uitvoeren van de jongerenparticipatie worden gebruikt om de behoefte onder scholen in kaart te brengen. Op deze manier wordt aangesloten op de doelstelling om jongeren als aparte doelgroep te onderscheiden. Er wordt in eerste instantie gekeken naar het aanbod dat ProDemos hiervoor aanbiedt. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen. Meer informatie is hier te vinden.

Optionele middelen

Persberichten
Vanuit de raad kan een aantal persberichten per jaar worden verstuurd. Deze richten zich op belangrijke besluiten van de gemeenteraad. In deze berichten wordt goed uitgelegd wat de rol van de raad is. De griffie is aan zet om te kijken welke onderwerpen zich goed lenen voor persbericht.

Cursus Politiek Actief
De cursus Politiek Actief van ProDemos geeft inwoners de kans om meer te leren over hoe de lokale politiek werkt. Doel is om inwoners enthousiast te maken om politiek actief te worden, bijvoorbeeld als lid van een politieke partij, in een adviesraad of als gemeenteraadslid. Het is aan de raad om te bepalen of dit iets is wat zij willen aanbieden en hiervoor budget vrij willen maken. Meer informatie is in de bijgevoegde folder en de website te vinden.

Een andere optie is om dit zelf te ontwikkelen. Dit is gedaan in de gemeente Lingewaard en daar een succes. Dit onderdeel vraagt een keuze van de raad. Dit zal in de tweede helft van 2024 terug komen op de agenda.

Ontwikkelen filmmateriaal en infographics

Het raadswerk kan op een toegankelijke manier uitgelegd worden door gebruik te maken van korte video's en infographics. Denk hierbij aan een vlog waarin raadsleden uitleggen waarom zij raadslid zijn geworden. Of door een belangrijke plek binnen de gemeente te bezoeken. Ook kunnen korte filmpjes gemaakt worden waarin raadsleden uitleggen hoe de gemeenteraad werkt, inwoners worden uitgenodigd voor Gast van de Raad of dorpsbezoeken. Om dit te realiseren moet uitgezocht worden of dit in eigen beheer gerealiseerd kan worden of niet.

Andere vormen rondetafelgesprek: motiemarkt / Zeepkist / In gesprek met de raad
Door raden worden hiervoor verschillende middelen ingezet. Een motiemarkt of zeepkistmoment wordt vaak georganiseerd in aanloop naar de bespreking van een kadernota, of richting het vaststellen van een begroting. Hiermee kunnen inwoners direct meedenken en ideeën aandragen. In de laatste bijeenkomst onder begeleiding van Pericles is hiervoor bijvoorbeeld de hoorzitting besproken. Afhankelijk van de resultaten van dit proces kan dit deel verder ingevuld worden.

Contact met inwoners: Bezoek aan gemeentehuis / Burgers voor burgers / Participizza / Raadscafé
De bedoeling van dit onderdeel is dat inwoners op een laagdrempelige manier in contact kunnen komen met raadsleden. Daarbij worden inwoners bijvoorbeeld voorafgaand aan een vergadering van de raad uitgenodigd om met elkaar iets te eten op het gemeentehuis en kunnen ondertussen inwoners en raadsleden met elkaar in gesprek gaan. Dit kan pas opgepakt worden als het gemeentehuis klaar is. Mogelijk is de opening van het gemeentehuis, het nieuws dat dit oplevert en de activiteiten die hiervoor georganiseerd worden een goede aanleiding om dit voor een eerste keer te organiseren.

Digitale nieuwsbrief
Voor veel gemeenteraden wordt door de griffie een nieuwsbrief opgesteld waarin alle berichten die deel uitmaken van de raadscommunicatie verzameld worden. Denk daarbij aan een raadspagina, de agenda van de aankomende vergadering, de raadsvoorstellen toelichten die op de agenda staan en het toelichten van raadsbesluiten die genomen zijn. Geïnteresseerden kunnen zich hierop abonneren en ontvangen maandelijks het belangrijkste nieuws via e-mail. De teksten uit de nieuwsbrief hoeven niet opnieuw geschreven te worden maar zijn een samenvatting van de belangrijkste zaken die eerder al gedeeld zijn.

Jaarverslag van de raad
Jaarlijks kan de gemeenteraad in een jaarverslag terug kijken op het afgelopen jaar. En wat er zich in dat jaar allemaal heeft afgespeeld. Naast een verslag in tekst kan met data een grafiek of tabel in beeld uitleggen welke raadsinstrumenten gebruikt zijn en welke ontwikkeling er over meerdere jaren te zien is. Op deze manier kan de raad inwoners en andere belangstellenden meenemen in wat de raad allemaal gedaan heeft.

Kindergemeenteraad
Om de jeugd van 10-12 jaar te betrekken bij het werk van de gemeenteraad kan een kindergemeenteraad een optie zijn. Dit vraagt een verglijkbaar traject dat nu ingezet wordt me de jongerenparticipatie, waarbij er budget en formatie vrijgemaakt moet worden om dit succesvol uit te voeren.

Doelgroepentabel

Uit het overzicht blijkt dat er veel instrumenten zijn om in te zetten. Ieder instrument heeft een specifiek doel, met een bepaalde frequentie en voor bepaalde doelgroepen. Door het inzetten van een combinatie van deze instrumenten wordt geprobeerd zoveel mogelijk doelgroepen te bereiken en daarmee een bericht zo goed mogelijk te verspreiden. Hieronder is een overzicht te vinden van de instrumenten, de doelgroepen en de voorgestelde planning. Een aantal middelen moet verder uitgewerkt worden. Daardoor is de tijdsinvestering niet bekend. Daarom zijn deze middelen niet opgenomen in dit overzicht. De tabel is gekleurd als een stoplicht. Daarbij worden groene rijen opgepakt, oranje rijen zijn mogelijkheden en de rode rijen worden niet opgepakt. Op de volgende pagina worden de keuze toegelicht.

Instrument	Basisschool	12-24	24-40	40-67	67+	Uren griffie	Uren raadslid
Ris (iBabs)				x	x		
Website gemeenteraad				x	x	0.5 uur p/w	
Facebook				x	x	0.5 uur p/w	
Twitter			x	x	x	0.5 uur p/w	
Instagram			x	x		0.5 uur p/w	
Regiobode				x	x	2 uur p/w	1 uur per column
Gast van de Raad			x	x	x	6 uur per keer	2 uur per keer
Dorpsbezoeken		x	x	x	x	8 uur per keer?	3 uur per keer
Jongerenparticipatie		x				?	
Persberichten						1 uur per keer	
Schoolbezoeken	x	x				3 uur per keer?	1,5 uur per keer
Bezoek aan gemeentehuis / raadzaal	x	x				3 uur per keer?	0,5 uur per keer
Politiek actief		18+	x	x	x	?	?
Jaarverslag			x	x	x	20 uur p/j	2 uur per jaar
Nieuwsbrief			x	x	x	12 uur per keer	1 uur per keer
Kinderraad	x						

Voorstel inzet middelen

Uit de opsomming van de middelen die ingezet kunnen worden voor raadscommunicatie en het overzicht van de tijdsinvestering die dit vraagt volgt hieronder het overzicht van de keuzes die gemaakt worden.

Wat gaan we doen:

- Agenda en raadsvoorstellen: in Regiobode de onderwerpen toelichten die grotere invloed hebben op leven van inwoners in plaats van alle onderwerpen opsommen. Dit geldt ook voor de aankondiging van de vergaderingen op sociale media. Voor een overzicht van alle onderwerpen wordt verwezen naar de agenda op iBabs.
- Gast van de raad: opnieuw opstarten en waar mogelijk verbeteren.
- Dorpsbezoeken: organiseren naar opzet van optie twee, dus een vast moment in de vergaderkalender waarbij deze avond opgezet wordt in samenwerking met inwoners.

Wat doen we later:

- Schoolbezoeken: doordat er geen eigen raadszaal is kan op dit moment geen gebruik worden gemaakt van het aanbod van ProDemos om dit gratis te organiseren. Zelf een programma opzetten vraagt op dit moment teveel tijd.
- Cursus Politiek Actief: De vraag is of de raad dit wil gaan aanbieden en op welke manier. Op de griffie is er onvoldoende capaciteit om dit helemaal zelf te organiseren. Wanneer deze cursus volledig door ProDemos georganiseerd wordt zal dit ongeveer €6000,- kosten. In de folder die als bijlage is toegevoegd is meer informatie te vinden. Daarbij is het de vraag of er een eenmalige reeks aangeboden wordt richting verkiezingen, of dat dit vaker moet gebeuren. Er komt geen duidelijk antwoord vanuit de fractie wat de voorkeur heeft. Daarom zal dit deel opnieuw geagendeerd worden in de tweede helft van 2024.
- Andere vormen inspraak: dit zal afhankelijk zijn van de keuze die de gemeenteraad maakt in het begeleidingstraject van Perikles.
- Contact met inwoners: als eerste zullen dorpsbezoeken ingezet worden. Zodra het gemeentehuis klaar is er ruimte om één van de omschreven middelen een keer uit te proberen.
- Filmmateriaal: omdat niet alles tegelijk uitgevoerd kan worden zal dit deel op termijn verder uitgewerkt en opgepakt kan worden.

Wat doen we niet:

- Jaarverslag van de raad en digitale nieuwsbrief: deze middelen worden niet ingezet omdat ze een te grote tijdsinvestering in verhouding tot het bereik dat ze zullen hebben. Deze tijd kan effectiever ingezet worden voor andere middelen.
- Kinderraad: tegelijkertijd een jeugdraad (12-24 jaar) en een kinderraad (10-12 jaar) opzetten vraagt teveel capaciteit en aanvullend budget.

Evaluatie communicatie

Raadscommunicatie is nooit klaar en blijft aandacht vragen, ook na deze raadsperiode. Nieuwe ontwikkelingen en inzichten zorgen voor aanpassingen en nieuwe initiatieven. Het is daarom belangrijk te evalueren en het communicatieplan waar nodig te blijven aanscherpen. Daarom wordt jaarlijks een evaluatiemoment geagendeerd in het BCO.

Voor een toekomstig raadscommunicatieplan kan het van meerwaarde zijn om de middelen die nu gebruikt worden verder te evalueren. Denk daarbij aan bezoekerscijfers van de website van de gemeenteraad om scherp te krijgen welke informatie het meest opgezocht wordt. Ook zou het goed zijn om de behoefte onder de inwoners van gemeente te onderzoeken en scherp te krijgen waar er kansen liggen. Een eenvoudige invulling hiervan kan door een enquête af te nemen onder deelnemer van Gast van de Raad. Of deze in te zetten bij een dorpsbezoek.